

Het Heilig Huisje van de nadelen van verstedelijking

13 december 2022

Geacht College,

De aspecten van verstedelijking die het college als positief ziet zijn in de stukken die u richting de raad stuurt steeds snel aanwijsbaar. Maar bij integraal nadenken horen ook de nadelige aspecten in beeld te zijn en mee te wegen. Het niet of onvoldoende wegen van de nadelen die aan verstedelijking kleven lijkt welhaast een Heilig Huisje. De gevolgen van een gebrekkig inzicht hierin kan voor Hilversum in de toekomst veel nadeliger blijken dan alleen kijken naar de vermeende voordelen.

Op basis van de data-analyse van 191 landen blijkt een duidelijke samenhang te bestaan tussen verstedelijking en gezondheidsproblemen. Zo blijkt er een verband te bestaan met psychologische gevolgen door hoge sociale stress als ook biologische gevolgen in de vorm van veranderingen in de hersenontwikkeling. Tevens is er een wisselwerking tussen stedelijke factoren: zo zorgt geluid voor een slechte nachtrust. Dit veroorzaakt slechtere prestaties op het werk of bij de studie, wat leidt tot meer stress en nog slechter slapen.¹ Eerdere onderzoeksresultaten legden het risico bloot van andere stedelijke factoren zoals luchtvervuiling, gebrek aan groen en hoge criminaliteit.

Afgelopen week toonde RTL-nieuws de 'Onderwereldkaart 2022'. Hierop zijn de voor criminaliteit en georganiseerde misdaad meest kwetsbare Nederlandse gemeenten te zien. Ook hier staat Hilversum er niet goed op.²

Recent attendeerde de Gooi en Eemlander erop hoe het Hilversumse centrum en woonbuurt Liebergen op 'foute' lijstjes van jeugdcriminaliteit staan.³ Die gegevens waren afkomstig van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC), onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Vastgesteld kan worden dat het centrum en de buurt Liebergen onder meer een hoge bevolkingsdichtheid hebben.

Het WODC publiceerde onderstaande tabel over de relatie tussen de graad van verstedelijking en jeugdcriminaliteit.

Tabel 3.5 Stedelijkheidsgraad van alle top-1%-pleegbuurten van registraties jeugdcriminaliteit

	Stedelijkheidsgraad
Zeer sterk stedelijk	74,8%
Sterk stedelijk	20,0%
Matig stedelijk	3,7%
Weinig stedelijk	0,7%
Niet-stedelijk	0,7%

De Metropool Regio Amsterdam stuurt aan op een kosmopolitisch hoogstedelijk milieu. De gemeente Hilversum heeft deze strategie omarmd.

Vraag 1: heeft het college ooit gestudeerd op de nadelige effecten van een zeer sterk stedelijk milieu?

Vraag 2: welke nadelige bevindingen, samenhangend met verstedelijking, kan het college delen? Graag benoemen naar thema en daarmee samenhangende kosten.

In het verslag van de participatie Omgevingsvisie 'Inwoners aan het woord' (feb. 2022) staat dat de bewoners aangeven wat volgens hen de Hilversumse identiteit is: "Drie dingen springen eruit bij de beschrijvingen. Dat zijn het groen, de karakteristieke architectuur van Dudok en het dorpse karakter met stadse voorzieningen. (...) Hilversum wordt daarom ook wel tuinstad genoemd. Of tuindórp."

Niettemin vlecht het college in al haar communicatie het woord 'Mediastad' in. Dat is een economisch gedreven label. Opvallend is dat in de media Hilversum als mediastad niet zelden een negatieve connotatie krijgt door opeenvolgende media-schandalen. In die zin is het labelen van Hilversum als mediastad niet toekomstbestendig. Daarbij is het een economisch gedreven label, dat even vergankelijk is als eerder, toen Hilversum inzette op de tapijtindustrie. Het label Hilversum Tuinstad daarentegen is tijdloos, toekomstbestendig en 'onbevlekt', door de aandacht voor groen, duurzaamheid, gezondheid en sociale cohesie. Kortom, waar de bewoners niet kiezen voor een hoogstedelijk milieu maar voor een mix van dorpskarakter met stadse voorzieningen, ligt het college op een averechtse koers.

Vraag 3: wanneer merken de Hilversummers dat het college in woorden en daden de mening van de Hilversummers respecteert?

Wij zien de beantwoording met belangstelling tegemoet.

Edwin Göbbels

noten:

1. [https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366\(21\)00047-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366(21)00047-X/fulltext)
2. <https://www.rtlnieuws.nl/onderzoek/artikel/5350780/onderwereldkaart-kwetsbaar-gemeenten-criminaliteit-georganiseerde-misdaad> en zie ook <https://www.zichtopondermijning.nl/>
3. <https://digitalekrant.gooieneemlander.nl/static/cci/index.html?epub=https://digitalekrant.gooieneemlander.nl/cdn/premium/50c8069d48d295c33e08ae6f8a1102be/web/OPS/cciobjects.json#/pages/21>